

Δραστηριότητες

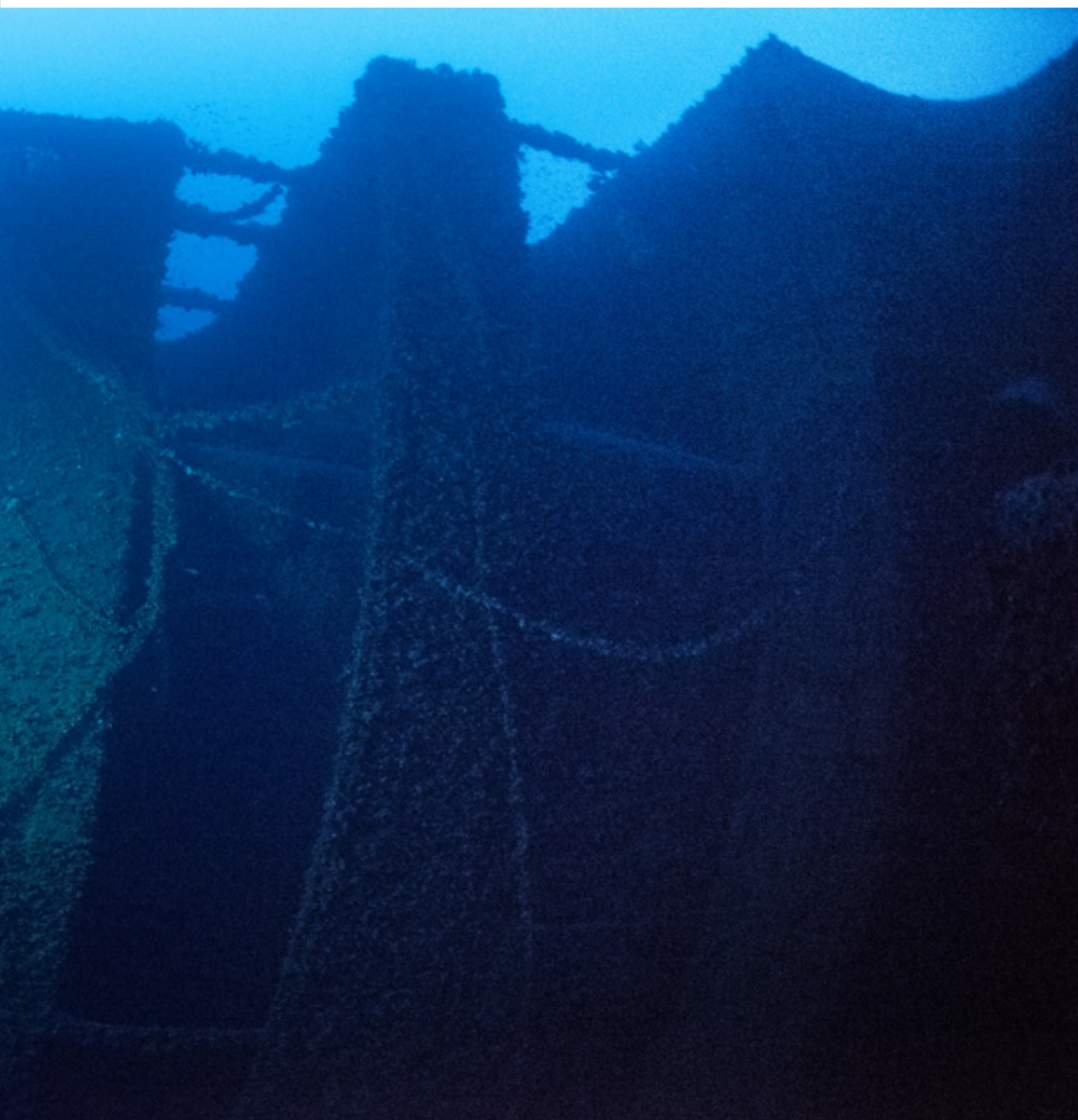
Ο Βρεταννικός (Britannic) ήταν ένα από τα μεγαλύτερα υπερωκεάνια της γραμμής του Βορείου Ατλαντικού το οποίο καθελκύστηκε στις 26 Φεβρουαρίου του 1914. Δεν πρόλαβε να μπει ποτέ σε ενεργό υπηρεσία λόγω της έναρξης του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου και γι αυτό επιτάχθηκε από το Βρετανικό Ναυαρχείο και μετατράπηκε βιαστικά σε πλωτό νοσοκομείο.

Britannic

Ο Βασιλιάς των ναυαγίων
της Μεσογείου

ΚΕΙΜΕΝΟ: Στέλιος Παπάζογλου,
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Pete Mesley

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΗΤΑΝ
ΜΟΝΟ 30
(21 ΜΕΛΗ ΤΟΥ
ΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ,
9 ΑΝΔΡΕΣ ΤΟΥ
ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΣΩΜΑΤΟΣ)

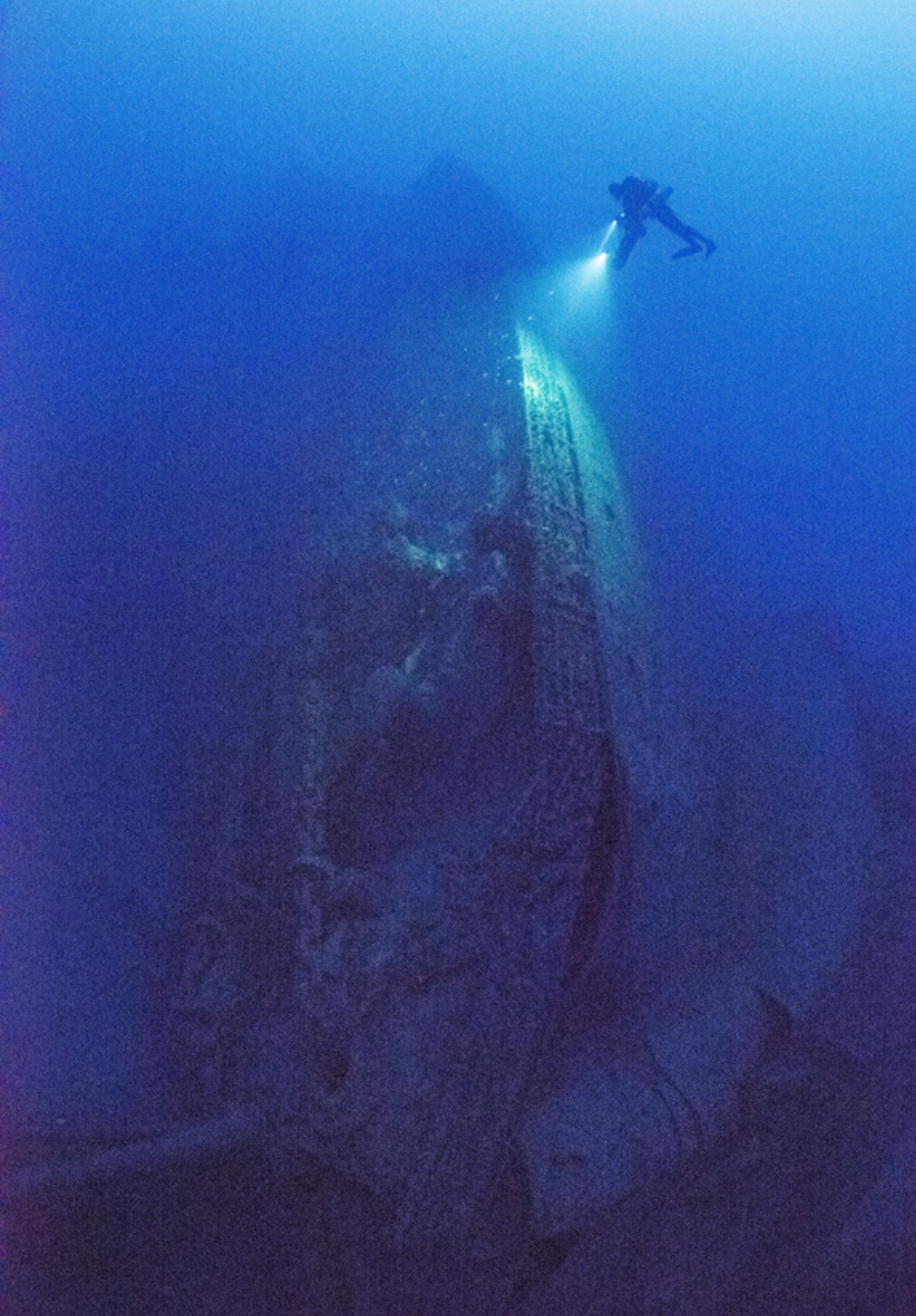

Ναυάγιο «Βρεταννικός»... προς αναχαίτιση της λήθης...

Μετά την έκρηξη του πολέμου, χρησιμοποιήθηκε ως πλωτό νοσοκομείο από το Βασιλικό Ναυτικό στη Μεσόγειο για την εκκένωση χιλιάδων τραυματιών από τα πολεμικά μέτωπα της Τουρκίας (εκστρατεία Καλλίπολης), των Βαλκανίων και της Μέσης Ανατολής. Στα πλαίσια αυτών των επιχειρήσεων το γιγαντιαίο υπερωκεάνιο ολοκλήρωσε με επιτυχία 5 αποστολές, μεταφέροντας περίπου **15.000** τραυματίες στην Αγγλία. Αξίζει να σημειωθεί ότι είναι αρκετά γνωστό, επειδή ήταν αδελφό πλοίο του θρυλικού **Τιτανικού** (*Titanic*) και του δημοφιλούς **Ολύμπικ** (*Olympic*). Κατά τη διάρκεια της έκτης αποστολής, στις 08:12 της 21ης Νοεμβρίου **1916** το πλοίο κλυδωνίστηκε απροειδοποίητα από μια ισχυρή έκρηξη, ενώ έπλεε στο **Στενό της Κέας** με προορισμό το νοσο-

κομειακό σταθμό της Λήμνου. Παρά το γεγονός ότι ο σχεδιασμός του σκάφους είχε βελτιωθεί σημαντικά μετά το ναυάγιο του Τιτανικού, το πλοίο βυθίστηκε ύστερα από μόλις **55** λεπτά, λόγω των ανοικτών υδατοστεγών θυρών, που σε κάθε άλλη περίπτωση θα απέτρεπαν την βύθιση του πλοίου. Διευκρινίζεται πως ο Βρεταννικός μπορούσε να επιπλεύσει με τα έξι πρώτα στεγανά διαμερίσματα να είναι πλημμυρισμένα, σε αντίθεση με τα τέσσερα πρώτα στον Τιτανικό. Δυο θεωρούνται οι αιτίες της βύθισης. Η πρώτη ήταν η έκρηξη τορπίλης την οποία είχε εκτοξεύσει το γερμανικό υποβρύχιο U-73 και η δεύτερη, και επικρατέστερη, ήταν ότι έπεσε σε νάρκη.

Τα θύματα ήταν **μόνο 30** (21 μέλη του πληρώματος, 9 άνδρες του Βασιλικού Υγειονομικού Σώματος), μιας και μετά το ναυάγιο του Τιτανικού τα πλοία της εποχής ήταν κατάλληλα εξοπλισμένα με σωστικά μέσα, αλλά και επειδή το ναυάγιο έγινε κοντά στην Κέα. Έτσι, τα υπόλοιπα **1.300** περίπου άτομα που επέβαιναν μπόρεσαν να διασωθούν. Τα περισσότερα θύματα σκοτώθηκαν λόγω

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΑΝΑΚΑΛΥΦΘΗΚΕ ΣΕ ΒΑΘΟΣ 120 ΜΕΤΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΖΑΚ ΚΟΥΣΤΩ (JACQUES COUSTEAU) ΤΟ 1975.

της πρόωρης καθέλκυσης των σωστικών λέμβων τους. Οι μηχανές του πλοίου δούλευαν ακόμη όταν οι βάρκες αυτές κατέβηκαν, επειδή το πλοίο ήταν κοντά στην ακτή της Κέας και ο πλοίαρχος **Τσαρλς Μπάρτλετ** (*Charles Bartlett*) πίστευε πως θα μπορούσε να προσαράξει το πλοίο στην ακτή, αποφεύγοντας τη βύθιση. Έτσι 2-3 λέμβοι παρασύρθηκαν από τη δίνη που δημιουργούσαν οι έλικες και οι επιβαίνοντες κυριολεκτικά κομματιάστηκαν από αυτές. Ελάχιστοι πρόλαβαν να γλυτώσουν και από αυτούς που τα κατάφεραν οι περισσότεροι υπέστησαν ακρωτηριασμούς. Είναι αξιοσημείωτο ότι ανάμεσα σε αυτούς που γλύτωσαν ήταν η **Βιολέτα Τζέσοπ** (*Violet Jessop*), (1) που είχε επιζήσει και απ' το ναυάγιο του Τιτανικού ενώ επέβαινε και στο *Ολύμπικ*, την ημέρα της σύγκρουσης του με

το πολεμικό πλοίο *HMS Hawke*.

Οι νεκροί αφέθηκαν στην θάλασσα, ενώ οι τραυματίες μεταφέρθηκαν προσωρινά στο λιμάνι της Κέας για λάβουν τις πρώτες βοήθειες. Οι νοσοκόμες και οι γιατροί του πλοίου κατάφεραν με τα ελάχιστα μέσα που είχαν στην διάθεσή τους (κουβέρτες, σωσίβια, στολές) να κατασκευάσουν αυτοσχέδιους επιδέσμους, περιμένοντας την άφιξη των πλοίων διάσωσης στο χώρο του ναυαγίου. Τη διάσωση ανέλαβαν δύο αγγλικά αντιτορπιτικά, το ***HMS Scourge*** και το ***HMS Heroic***, τα οποία μετέφεραν τους διασωθέντες στον Πειραιά και στο Φάληρο το απόγευμα της ίδιας ημέρας. Συνολικά, πέντε από τους τραυματίες υπέκυψαν στα τραύματά τους μετά τη διάσωση. Οι τέσσερις είναι θαμμένοι στο νεκροταφείο της Δραπετσώνας, στο χώρο που φιλοξενεί τα μνήματα της

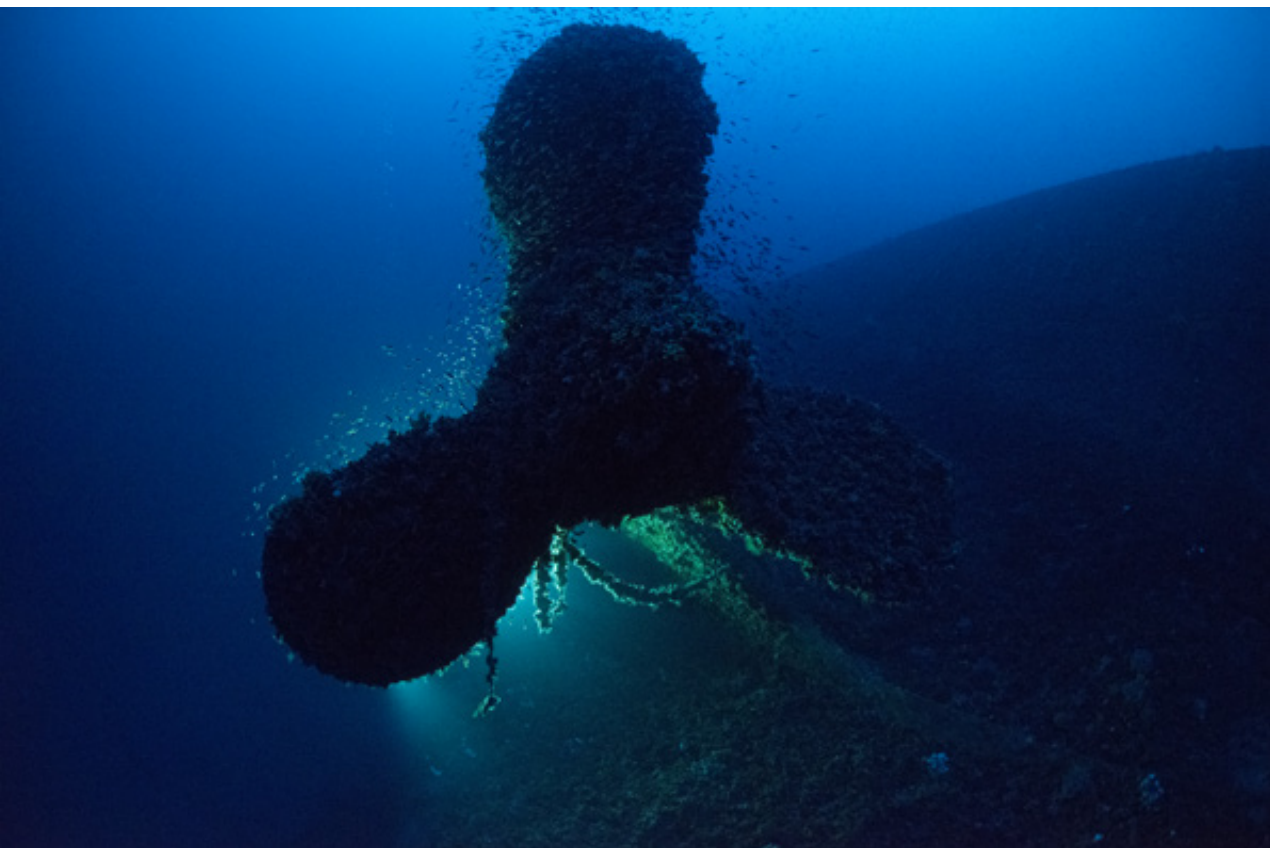
Βρετανικής Κοινοπολιτείας. Ο πέμπτος είχε ταφεί αρχικά στο λιμάνι της Κέας αλλά πρόσφατες έρευνες έδειξαν ότι ο τάφος του μεταφέρθηκε στο Βρετανικό πολεμικό κοιμητήριο της Σύρου το 1921. Το ναυάγιο ανακαλύφθηκε σε βάθος **120** μέτρων από τον **Ζακ Κουστώ** (*Jacques Cousteau*) το **1975**. Το μήκος του υπολογίζεται στα **270** μέτρα, το πλάτος **29** μέτρα, το βύθισμα **11** μέτρα, με εκτόπισμα **53.200** τόνους. Η πρόωση γινόταν από μία ορειχάλκινη τετράφυλλη κεντρική έλικα και δύο ορειχάλκινες τρίφυλλες εκατέρωθεν της κεντρικής, πιάνοντας τη μέγιστη ταχύτητα των **23** κόμβων και με πλήρωμα **860** ατόμων. Ο Κουστώ και η ομάδα του ήταν οι πρώτοι που το εξερεύνησαν ένα χρόνο αργότερα (2) Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 μέχρι και σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί ελάχιστες αποστολές με σκοπό την κινηματογράφηση – εξερεύνηση του ναυαγίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι είναι πόλος έλξης για πολλούς ξένους αλλά και έλληνες εξειδικευμένους δύτες σε αυτά τα βάθη

λόγω της ιστορικότητάς του αλλά και λόγω του μεγέθους του. Η αδειοδότηση και η εποπτεία κάθε καταδυτικής δραστηριότητας στο ναυάγιο ανήκουν στην Εφορία Εναλίων Αρχαιοτήτων (Υπ. Πολιτισμού) καθώς αυτό βρίσκεται μέσα στα ελληνικά χωρικά ύδατα. Αντίθετα με την επικρατούσα αντίληψη, το ναυάγιο δε θεωρείται στρατιωτικό νεκροταφείο από τη Βρετανική κυβέρνηση καθώς δεν υπάρχουν ανθρώπινα λείψανα στο εσωτερικό του ή γύρω από αυτό.

Στις 23 Σεπτεμβρίου 2015 πραγματοποιήθηκε η επιστημονική αποστολή «**Britannic 2015**» αποτελούμενη από μια ομάδα ξένων και ελλήνων εξειδικευμένων δυτών, οι οποίοι απαρτίζουν την ελίτ του καταδυτικού κόσμου σε μεγάλα βάθη:

- Αρχηγός και διοργανωτής της αποστολής - τεχνικός δύτης ήταν ο **Michail Afentikov**.

- Υπεύθυνος καταδυτικής αποστολής – εκπαιδευτής εκπαιδευτών τεχνικών δυ-

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΥΝΟΔΕΥΤΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗ ΣΗΜΑΙΑ - ΛΑΒΑΡΟ ΤΟΥ «**EXPLORERS CLUB**» ΜΕ ΤΟ ΝΟΥΜΕΡΟ **132** Η ΟΠΟΙΑ ΕΧΕΙ ΤΑΞΙΔΕΥΣΕΙ ΜΕΤΑΞΥ ΑΛΛΩΝ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ, ΣΤΟΝ ΑΡΚΤΙΚΟ ΚΥΚΛΟ, ΣΤΟ ΕΒΕΡΕΣΤ, ΣΤΟΝ ΤΙΤΑΝΙΚΟ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ.

τών ήταν ο **Joe Dituri**.

- Υπεύθυνος τεχνικής υποστήριξης καταδυτικού εξοπλισμού και ασφάλειας δυτών -εκπαιδευτής - τεχνικός δύτης ήταν ο **Στέλιος Παπάζογλου**.

- Τεχνικός δύτης - υποβρύχιος φωτογράφος ήταν ο **Peter D. Mesley**.

- Υπεύθυνος καταδυτικής ιατρικής - τεχνικός δύτης ήταν ο **Steve Hubbard**.

- Υπεύθυνος καταδυτικής ιατρικής - χειρουργός ορθοπεδικός - τεχνικός δύτης ήταν ο **Ludovic Bouchard**.

- Εκπαιδευτής εκπαιδευτών - υπεύθυνος κινηματογραφιστής ήταν ο **Todd Winn**.

- Τεχνική δύτρια η **Tiffany Winn**.

- Υπεύθυνος σκαφών - ηλεκτρονικών μέσων - δύτης ήταν ο **Παναγιώτης Πλασσαράς**.

- Υπεύθυνος σκάφους ήταν ο **Παναγιώτης Γιούλης**.

Σημαντική βοήθεια στην διεκπεραίωση και στην προβολή της αποστολής είχαν ο προμηθευτής αερίων "**Revival**", ο **Πέτρος Παρλιάρης** -υπεύθυνος τουριστικού γραφείου και η **Ηλέκτρα Αποστολάκη** -υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων.

Ευχαριστούμε θερμά την Προϊσταμένη Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων κα **Αγγελική Γ. Σίμωνσι** και την δύτρια αρχαιολόγο κα **Καίτη Ταγωνίδου**, καθώς επίσης και τον Δήμαρχο Κέας κo **Ιωάννη Ευαγγέλου**.

Σημειωτέον δε, ότι η αποστολή συνοδεύτηκε από τη σημαία - λάβαρο του «**Explorers Club**» με το νούμερο **132** η οποία έχει ταξιδέψει μεταξύ άλλων στο φεγγάρι, στον αρκτικό κύκλο, στο Έβερεστ, στον Τιτανικό και σε άλλες αποστολές.

Ο «Βρεταννικός» θεωρείται ο βασιλιάς των ναυαγίων της Μεσογείου ή το «**Έβερεστ**» των δυτών. Μέσα από την επιστημονική προσέγγιση της ομάδας μας (δειγματοληψίες νερού περιμετρικά του ναυαγίου, ενδείξεις θερμοκρασίας, βιντεοσκόπηση και φωτογράφιση), στοιχεία για την βιωσιμότητα του συγκεκριμένου ναυαγίου -τα οποία θα δημοσιευτούν σε πανεπιστήμια- αποσκοπούμε στην ενίσχυση και ανάδειξη ενός από τα βασικότερα γρανάζια της τουριστικής μας

βιομηχανίας, αυτό του καταδυτικού τουρισμού. Είναι γνωστό ότι οι ελληνικές θάλασσες και ειδικότερα το Αιγαίο φιλοξενούν εκατοντάδες ναυάγια όλων των τύπων πλοίων, αεροπλάνων, υποβρυχίων Α΄ και Β΄ Παγκοσμίου πολέμου και άλλων χρόνων. Θα μπορούσαμε κάλλιστα να τα χαρακτηρίσουμε ως υποβρύχια μουσεία αρκετά από τα οποία μπορούν να τα επισκεφθούν και δύτες χωρίς ιδιαίτερη τεχνογνωσία. Να σημειώσουμε δε, ότι σε άλλες χώρες της Μεσογείου αλλά και πέραν αυτής, αντίστοιχα μνημεία αποτελούν τεράστιο πόλο έλξης για χιλιάδες δύτες με τα αντίστοιχα οικονομικά οφέλη. Πρέπει να εκμεταλλευτούμε το γεγονός ότι οι ελληνικές θάλασσες προσφέρονται από πολλές απόψεις, έναντι των άλλων θαλασσών, για τέτοιου είδους αποστολές τους περισσότερους μήνες του χρόνου. Μέσα από τη συγκεκριμένη αποστολή αναδείξαμε την ελληνική φιλοξενία, πλαισιωμένη από επισκέψεις σε επίγειους αρχαιολογικούς-ιστορικούς χώρους και με ξεχωριστές ελληνικές βραδιές με τοπικά εδέσματα καθώς δεν ήταν δυνατόν να καταδυόμαστε καθημερινά. Επίσης, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι διαθέτουμε μια τεράστια καταδυτική ιστορία από αρχαιότατων χρόνων η οποία ποτέ δεν έχει αναδειχθεί όπως της αξίζει και γι΄ αυτό το λόγο θα πρέπει να κινηθούμε όλοι προς αυτή την κατεύθυνση, ειδικότερα στις δύσκολες μέρες που διανύουμε.

Στόχος, λοιπόν, την ομάδα μας είναι και για το έτος 2016 ειδικότερα, για τα **100** χρόνια της βύθισης του «Βρεταννικού», να επαναλάβουμε την αποστολή με τη συμμετοχή περισσότερων δυτών διεθνώς και με τη μέγιστη δυνατή προβολή για την χώρα μας. Θα προσπαθήσουμε επίσης να επεκταθούμε και σε άλλα ναυάγια με τον ίδιο σκοπό.

Αυτή είναι και η προσωπική μου επιδίωξη εδώ και δεκαετίες όχι τόσο ως επαγγελματίας δύτες αλλά ως ένας απλός δύτες, καθώς ασχολούμαι με την κατάδυση από το **1983** έως σήμερα, ακολουθώντας

όλα τα στάδια εξέλιξης στην εκπαίδευση αλλά και κυρίως στο τεχνικό τμήμα του εξοπλισμού, το οποίο αναβαθμίζεται συνεχώς προσφέροντάς μας καλύτερες και ασφαλέστερες δυνατότητες κατάδυσης. Έχοντας πάντα σαν δίπτυχο εξέλιξης το «**ανανεωνόμενος**» και «**αναπροσαρμόζομενος**» στις εκάστοτε απαιτήσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Η απίστευτη σύμπτωση είναι, ότι η θαλαμηπόλος Βιολέτα Τζέσοπ υπήρξε, διαδοχικά, μέλος πληρώματος και στα τρία κακότυχα πλοία της εταιρείας WHITE STAR LINE: αρχικά στο OLYMPIC, που στις 20 Σεπτεμβρίου 1911 συγκρούστηκε με το πολεμικό πλοίο HMS Hawke και υπέστη ρήγμα 15 μέτρων. Στη συνέχεια στον Τιτανικό, που προσέκρουσε σε παγόβουνο και βυθίστηκε στις 14-15 Απριλίου 1912, παρασέρνοντας μαζί του 1513 άτομα. Και τέλος στον Βρεταννικό, που βυθίστηκε στις 21 Νοεμβρίου 1916.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Κουστός κατέβασε με βαθυκάφος στο ναυάγιο τον Μίκην Θεοδωράκη και επίσης, μια ηλικιωμένη 80 ετών, που είχε επιζήσει από το ναυάγιο του Βρεταννικού.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

www.diveservicecenter.com

hdyna7@gmail.com

